

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
เขต 3

School Administrators' Leadership in the 21st. Century Affecting the
Effectiveness of Schools under Khon Kaen Primary Educational Service
Area Office 3

อัญชลี สิงห์มูล¹ และ วิเชียร รุ้ยยืนยง²

¹ Anchalee Singmoon and ² Wichian Rooyuenyong

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Northeastern University

อีเมล: n-anchalee@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

18 มิถุนายน 2565

13 กรกฎาคม 2565

30 กรกฎาคม 2565

บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำนวน 313 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Taro Yamane (Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้ระดับความเที่ยง (Reliability) 0.959 สถิติที่ใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) พบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ทุกด้านสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย มีความสัมพันธ์กันในทางบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ผู้บริหารสถานศึกษา, ศตวรรษที่ 21,
ประสิทธิผลของสถานศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the leadership of school administrators in the twenty-first century, 2) study the schools' effectiveness, and 3) study the school administrators' leadership in the twenty-first century affecting the effectiveness of schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 3. The sample group comprised 313 school administrators and teachers under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 3. The sample size was founded on Yamane's formula at the 0.05 error level selected by using the stratified random sampling technique and reliability at 0.959. The research instrument was a five-rating scale questionnaire. The statistics used were the mean and standard deviation (SD). The research findings revealed that 1) the transformational leadership of the school administrators in the twenty-first century overall were much the same level. 2) The schools' effectiveness under the jurisdiction of Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 3 overall were also much the same level. 3) The transformational leadership of the school administrators in the twenty-first century affecting the schools' effectiveness under the jurisdiction of Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 3 in every aspect appeared to correlate with the research hypothesis to have a positive relationship. Furthermore, they correlated with much the same level with a statistical significance level of 0.01.

Keywords: Transformational leadership, school administrators, the twenty-first century, school effectiveness

บทนำ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานให้สัมฤทธิ์ผล ความสำเร็จในผลงานมีส่วนสัมพันธ์กับความสามารถของผู้บริหารหรือผู้นำ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะต้องใช้ความรู้ความสามารถในความเป็นผู้นำในการบริหารงาน เพื่อรวมพลังและใช้ประโยชน์ของบุคลากรที่มีอยู่ให้ช่วยกันทำงาน และต้องรู้จักเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยการบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบในการบริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการทำงานเพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นที่นิยมมากในปัจจุบันเพราะได้รับความพึงพอใจและมีอิทธิพลต่อ

ผู้ตาม อีกทั้งประสิทธิผลของสถานศึกษาจะเป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี (นนทร อรุณโน, 2559)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ การที่ผู้นำหรือผู้บริหารประพฤติตัวเป็นแบบอย่าง หรือเป็นโมเดลสำหรับผู้ตามหรือบุคลากร ผู้นำจะเป็นที่ยกย่องเคารพนับถือ ศรัทธา ไว้วางใจ และทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้ร่วมงานกัน และเป็นกระบวนการที่ผู้นำเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ตามให้ดีขึ้น จากความพยายามที่คาดหวังเป็นผลให้การปฏิบัติงานเกิดความคาดหวังโดยผู้แสดงบทบาททำให้ผู้ตามมีความรู้สึกไว้วางใจ ยินดี จงรักภักดี และนับถือทำให้ผู้ตามกลายเป็นผู้มีศักยภาพ เป็นนักพัฒนา เป็นผู้ที่เสริมแรงได้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้นำจะต้องยกระดับความรู้สึกของผู้ตามให้มีความสำคัญและคุณค่าของผลลัพธ์ที่ต้องการและวิธีการที่จะบรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการ (Bass & Avolio, 1990)

ประสิทธิผลขององค์กร คือ การที่องค์กรได้ดำเนินงานใด ๆ โดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายต่าง ๆ ที่องค์กรตั้งไว้ ตามแนวคิดของ Zamuto (1982) คือ 1) ความหมายที่ใช้ในแนวทางเป้าหมาย เป็นการพิจารณาว่าการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ 2) ความหมายที่ใช้แนวทาง เพื่อพิจารณาว่าองค์กรนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่องค์กรและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ขององค์กร และ 3) ความหมายที่ใช้แนวทางกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง เป็นการพิจารณาว่าการดำเนินงานตอบสนองความพึงพอใจของกลุ่มที่เกี่ยวข้องได้ (ภารติ อนันต์นาวิ, 2557) โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ความเข้าใจในหลักการบริหารหรือการจัดการ ตลอดจนมีทักษะในการบริหารหรือการจัดการที่เข้ากับยุคสมัยปัจจุบันในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักวิชาการหลายท่าน ที่ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีเพื่อให้การดำเนินการบริหารประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีความรู้ ทักษะ เช่น ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) ทักษะด้านมนุษย (Human Skills) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skills) และทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skills) เป็นต้น ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องให้ความสนใจอย่างยิ่ง (พรทิพย์ พลประเสริฐ, 2561)

ประสิทธิผลของสถานศึกษา คือ ความสำเร็จของสถานศึกษาที่เกิดจากพฤติกรรมและความสามารถในการดำเนินงาน จนได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและความสามารถในการแก้ปัญหาสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี (ขจรเดช มิตรอุดม, 2562)

สภาพปัญหาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 บางแห่ง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยภาพรวมมีการแสดงออกอยู่ในระดับที่ควรพัฒนาให้สูงขึ้น วัดได้จากการวัดระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลคะแนน ONET ปีการศึกษา 2563 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ร้อยละ 37.58 จัดอยู่ในเกณฑ์การเข้ารับการพัฒนาให้มีผลสูงขึ้นเพื่อเทียบเท่ามาตรฐานทั้งระดับสังกัด สพฐ. และระดับประเทศ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก็เช่นกันมีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 33.8 จัดอยู่ในเกณฑ์การเข้ารับการพัฒนาให้มีผลสูงขึ้นเพื่อเทียบเท่ามาตรฐานทั้งระดับสังกัด สพฐ. และระดับประเทศ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่นเดียวกัน ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษายังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทัศนคติทางบวก เช่น การมีคุณธรรมจริยธรรม ยังอยู่ในเกณฑ์เร่งพัฒนาให้เทียบเท่าระดับมาตรฐาน การปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษาสมควรดำเนินการยกระดับให้สามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3, 2563) ซึ่งการดำเนินการด้านประสิทธิผลให้สูงขึ้นได้นั้น ต้องอาศัยปัจจัยที่มีอิทธิพลหลายด้านของผู้บริหารสถานศึกษา ในบทบาทต่างๆ เช่น 1) เป็นผู้นำแบบสร้างบารมี สร้างพื้นฐานการเคารพซึ่งกันและกัน สามารถแสดงออกถึงบทบาทที่เหมาะสมของการเป็นผู้นำ 2) เป็นผู้นำแบบผู้สร้างแรงบันดาลใจในการทำงานและความสามารถในการชี้แนะของผู้บริหารได้อย่างเหมาะสม 3) การเป็นผู้นำที่ควรกระตุ้นการใช้ปัญญาของผู้ใต้บังคับบัญชา เช่น การส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคนพยายามพัฒนาวิธีการใหม่ ๆ มาพัฒนาแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง การส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นการวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เหตุผลข้อมูลหลักฐานและการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ 4) การเป็นผู้นำที่คำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารยกระดับนโยบายการวางตำแหน่งการทำงานด้านต่างๆภายในโรงเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร และ 5) การสร้างวิสัยทัศน์ ในการบริหารงานในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีนโยบายที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการระบบการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สามารถยืดหยุ่น และสร้างเป้าหมายในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนออกมาอย่างเป็นรูปธรรมและมีศักยภาพ จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เพื่อนำมาพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืนใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

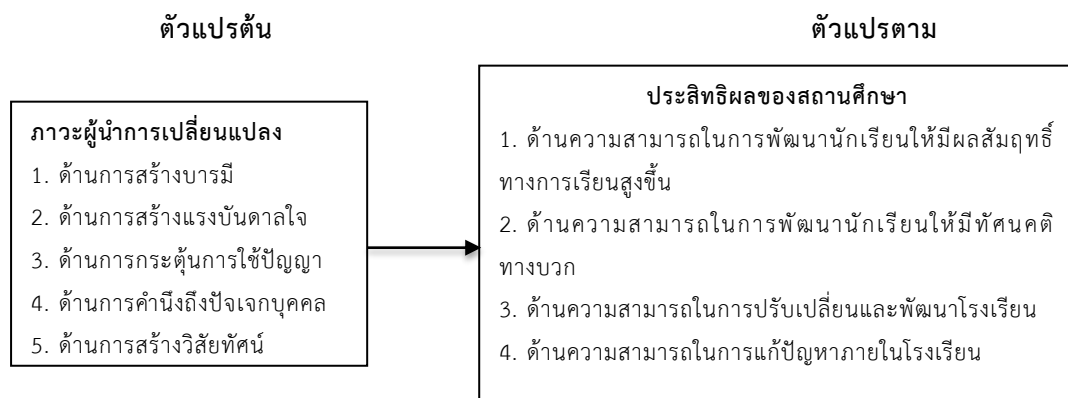
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลเชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามตารางสังเคราะห์องค์ประกอบแนวคิดของ ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา เมื่อทำการสังเคราะห์โดยการสร้างตารางสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้องค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นให้เกิดเขavnปัญญา ด้านการสร้างบารมี ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ส่วนประสิทธิผลของสถานศึกษาได้อาศัยแนวคิดของมอท (Mott, 1972) ซึ่งกล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา พิจารณาได้จากองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 172 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 1,272 คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 1,444 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Taro Yamane (Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 37 คน และครูผู้สอน 276 คน รวมทั้งหมด 313 คน ด้วยวิธีการ สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จากขนาดโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ประกอบด้วย สถานภาพ ขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 คัดเลือกคำถามที่มี ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) ที่คำนวณได้มากกว่า 0.5 ซึ่งค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ทุกข้อคำถาม ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการเป็นผู้สร้างบารมี 2) ด้านการเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการเป็นผู้กระตุ้นการใช้ ปัญญา 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และ 5) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 คัดเลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) ที่คำนวณได้มากกว่า 0.5 ซึ่งค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ทุกข้อคำถาม ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปาน กลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูง 2) ด้านความสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติบวก 3) ด้านความสามารถ ปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยทำหนังสือจากหลักสูตร ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เสนอต่อผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เพื่อขออนุญาตเข้าดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมส่งแบบสอบถามถึงสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จากนั้นผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากครูผู้สอน ภายใน 2 สัปดาห์

3. เก็บรวบรวมและติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน และแจกแบบสอบถามอีกครั้งในรายที่แบบสอบถามสูญหาย หรือไม่ได้รับคืน โดยขยายเวลาอีก 5 วัน และขอความอนุเคราะห์ส่งคืนเอกสารทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยได้จัดเตรียมซองเพื่อบรรจุแบบสอบถามทั้งหมด จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัย และติดตราไปรษณีย์ไว้เรียบร้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

3. ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 วิเคราะห์โดยใช้สถิติวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

4. ข้อมูลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
สถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการสร้างบารมี	4.20	0.60	มาก	2
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.18	0.64	มาก	3
3. ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา	4.27	0.58	มาก	1
4. ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล	4.13	0.62	มาก	5
5. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	4.16	0.64	มาก	4
ภาพรวม	4.19	0.57	มาก	

จากตารางพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างบารมี ($\bar{X} = 4.20$) และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 4.13$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	4.33	0.63	มาก	4
2. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.47	0.68	มาก	3
3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	4.50	0.65	มาก	1
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน	4.48	0.66	มาก	2
ภาพรวม	4.44	0.61	มาก	

จากตารางพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ

ด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.48$) และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{X} = 4.47$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ($\bar{X} = 4.33$)

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	Y
X_1	1.000					
X_2	0.811**	1.000				
X_3	0.830**	0.824**	1.000			
X_4	0.795**	0.776**	0.842**	1.000		
X_5	0.977**	0.795**	0.836**	0.851**	1.000	
Y	0.786**	0.729**	0.813**	0.739**	0.733**	1.000

จากตารางพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ทุกด้านสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย มีความสัมพันธ์กันในทางบวก เมื่อเรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ด้านการสร้างบารมี ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีพฤติกรรมแสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ด้านการเป็นผู้สร้างบารมี ด้านการเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ ด้านการเป็นผู้กระตุ้นปัญญา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการสร้างวิสัยทัศน์ อย่างชัดเจน อาทิ ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยวิธีการต่างๆที่หลากหลาย มีการเตรียมความพร้อมให้แก่ครูในการพัฒนาศักยภาพให้สามารถรับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับครูผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยวิธีการต่างๆที่หลากหลาย มีการเตรียมความพร้อมให้แก่ครูในการพัฒนาศักยภาพให้สามารถรับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับครู ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มี

วิสัยทัศน์ มีการวางแผนการทำงานที่ชัดเจน อีกทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู มีการกระตุ้นให้ครูเกิดความคิดสร้างสรรค์จนสามารถผลิตนวัตกรรมใหม่ๆ ได้ มีการดูแลเอาใจใส่ครูโดยการคำนึงถึงความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างจริงจัง รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูจนกระทั่งครูเกิดความเลื่อมใส ศรัทธาและจงรักภักดี มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน หากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรัสญา เพชรร่วงมาคำ และวิเชียร รุ้ยนิยง (2561) ได้ศึกษากลยุทธ์การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ 1) การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 15 มาตรการ 8 ตัวชี้วัด 2) การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานงบประมาณ ประกอบด้วย 14 มาตรการ 4 ตัวชี้วัด 3) การใช้ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 14 มาตรการ 6 ตัวชี้วัด 4) การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารงานทั่วไปประกอบด้วย 11 มาตรการ 6 ตัวชี้วัด

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ได้มีผลดำเนินงานประสิทธิผลของสถานศึกษา ประกอบด้วย ความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษาจนทำให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของสังคม อันจะนำไปสู่ผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของเจนจิรา โกจรรย์ศรี และนิดา เปี่ยมพิชนะ (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายแก่นชัยลำภู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาทุกด้านมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในทางบวก เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการเป็นผู้สร้างบารมี ด้านการเป็นผู้กระตุ้นการใช้ปัญญา ด้านการเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของณกร ภาโนมัย และเพียงแข ภูผายาง (2564) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 พบว่า 1) ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนและความสามารถในการพัฒนาเจตคติทางบวกของนักเรียน ตามลำดับ 2) ระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาวะผู้นำ

การเปลี่ยนแปลง แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และบรรยากาศองค์การ ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน ตัวแปรปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และบรรยากาศองค์การ ทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

ค่าความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ทุกด้าน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการสร้างบารมี ($r = 0.786$) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($r = 0.729$) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ($r = 0.813$) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($r = 0.739$) และด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ($r = 0.733$) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษา มีคุณลักษณะการเป็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งประกอบด้วย การเป็นผู้สร้างบารมี การกระตุ้นการใช้ปัญญา การเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลและการสร้างวิสัยทัศน์ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ที่เหมาะสมกับยุคใหม่ทำให้การบริหารสถานศึกษาที่มีศักยภาพที่ดี จะส่งผลต่อประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัสญา เพชรรวงมาคำ และวิเชียร รุ้อยินยง (2561) ได้ศึกษากลยุทธ์การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณด้านการบริหารวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคลค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารวิชาการค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก 2) กลยุทธ์การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ 1) การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 15 มาตรการ 8 ตัวชี้วัด 2) การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานงบประมาณ ประกอบด้วย 14 มาตรการ 4 ตัวชี้วัด 3) การใช้ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 14 มาตรการ 6 ตัวชี้วัด 4) การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย 11 มาตรการ 6 ตัวชี้วัด

4. จากผลการวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3) เป็นด้านที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสูงเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยอยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.545 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น การส่งเสริมให้ครูใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานได้อย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ความคิดของตน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน การส่งเสริมให้ครูวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การมีความสามารถของครูในการทำงานอย่างเหมาะสมกับความสามารถ การมอบหมายงานที่ตรงกับความสามารถของครูในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา แซ่มินทร์ (2555) ทำการวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้ พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและครูที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้ เรียงลำดับความสำคัญตามสมการถดถอย หรือสมการพยากรณ์ ประกอบด้วย การบริหาร การเปลี่ยนแปลง การกระตุ้นการใช้ปัญญา และการสร้างแรงจูงใจ โดยมีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 45.00

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่ได้ทำการศึกษาข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ด้านที่มีค่าปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.27 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.58 ซึ่งสามารถนำงานวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดทำนโยบายเพื่อพัฒนาสถานศึกษา เช่น การเน้นกลยุทธ์ด้านการส่งเสริมให้ครูใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานได้อย่างเต็มที่ การเปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ความคิดของตน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน การส่งเสริมให้ครูวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การมีความสามารถของครูในการทำงานอย่างเหมาะสมกับความสามารถ

1.2 ด้านประสิทธิภาพของสถานศึกษา ที่ได้ทำการศึกษาข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ ด้านที่มีค่าปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.65 ซึ่งการนำผลวิจัยในครั้งนี้จะช่วยในด้านการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร ภายใต้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น โดยการวางกลยุทธ์ และพัฒนาโรงเรียนไปสู่การปฏิบัติ ในรูปแบบนโยบายและโครงการพัฒนา เช่น การมีส่วนร่วมพัฒนาปรับปรุงบริการจัดการโรงเรียนให้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมยุคปัจจุบัน การประชุมเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน การสนับสนุนให้ครูจัดหาและผลิตสื่อวัตกรรมการใช้ในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.3 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา จากสมการพยากรณ์ในด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญาเป็นด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษามากที่สุด จึงควรพัฒนาการกระตุ้นการใช้ปัญญาในสถานศึกษา ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เพื่อสามารถพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาตัวบ่งชี้งานด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในด้านการสร้างแรงบันดาลใจ โดยจัดทำเป็นลักษณะการบริหารงาน หรือกิจกรรมที่มีการสร้างแรงจูงใจให้ครูทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จได้ มีการใช้วิธีการกระตุ้นให้ครูในโรงเรียนทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีการแสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย การเป็นแบบอย่างที่ดีในการอุทิศตัวในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา เพื่อหาสาเหตุของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในด้านที่อยู่ในระดับต่ำ เพื่อลงข้อสรุปของปัญหาที่แท้จริงโดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน

2.3 ควรศึกษาและพัฒนาตัวบ่งชี้ ตัวแปรต้น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยพัฒนารูปแบบหรือแนวทางเป็นการวิจัยแบบผสมผสานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ขจรเดช มิตรอุดม. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ).
- จิรัสญา เพชรร่วมมาคำ และ วิเชียร รุ้ยนิยง. (2561). กลยุทธ์การใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ).

- เจนจิรา โกจารย์ศรีและ นียดา เปี่ยมพีชนะ. (2563). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายแก่นชัยลำภู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ).
- ณธกร ภาโนมัย และ เพียงแข ภูผายาง. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. *วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 11(2), 212-225.
- นนทกร อรุณโน. (2559). *การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 17*. (วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- พรทิพย์ พลประเสริฐ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. *รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยนครพนม*, 1258-1264. นครพนม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนต์รี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. (2563). *รายงานแผนปฏิบัติการประจำปี 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3*, 13-20. ขอนแก่น: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3.
- สุกัญญา แซ่มอินทร์. (2555). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้*. (วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- Bass, B.J., & Avolio, B.J. (1990). *Transformational Leadership development*. PaloAlto, CA: Consulting Psychologists.
- Lunenburg, F.C. and Ornstein, A. C. (2004). *Educational Administration Concepts and Practices*. New York: Thomson Learning, Inc.
- Mott, P.E. (1972). *The Characteristic of Effective Organization*. New York: Harper and Row.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3d Ed. New York: Harper and Row Publications.
- Zamuto, R.F. (1982). *Assessing Organizational Effectiveness, System Change, Adaptation and Strategy*. Albany: state University of New York press.